

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XXVI. Quo sensu dixerit duo Seraphinos Isaiae c. 6. v. 2. esse Christum, &
Spiritum sanctum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

ORIGENIANORVM

46 *utero, id est de sue substantia secreto, ante Luciferum genuit illud, quando dixit: Fiat lux.*

X X V I . Et apud Origenem Hom. i. in Isaiam, duo Seraphim quibus solium Dei stipatum vidisse se scribit Propheta, ea esse Christum, & Spiritum sanctum. Idem iteratur liber. Hieron. libri 4. cap. 2. Verba ipsa dat Iustinius in calce Epistola ad Menam. Hieronymo stomachum in Unam, ita movit haec interpretatio, ut impianam & detestandam appelleat. Impia ergo ea quoque est, & detestanda interpretatio Homilia sequentis, qua Davidem Christum esse docet. Hieron. in Unam, Epist 6, ad Pamm. Ocean. Impia etiam ea quam liber. i. *et apxō*, cap. 3. damnata ab Hieronymo sententia subjunxit. Talis utraque est: *Dicebat autem & Ebreus magister quod duo illa Seraphim, qua in Esata sensis alii describuntur, clamantia ad invicem, & dicentia: Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus Sabaoth, de Vnguento Filio Dei & Spiritu sancto essent intelligenda. Nos vero putamus etiam illud quod in Cantico Abacuc dictum est: In medio vel duorum animalium, vel duarum vitarum cognoscere; de Christo & de Spiritu sancto sensiri debere. Omnis enim sapientia de Patre revelante Filio in Spiritu sancto cognoscitur, ut ambo quae secundum hoc vel animantia, vel vita dicuntur, causa sapientie Dei Patris existant. Similiter impia & haec interpretatio, qua olive duas candelabri aurei, quod vidisse se narrat Zacharias cap. 4, Filius & Spiritus sanctus exponuntur; media vero lampas, Deus Pater (cujus ad dextram & sinistram esse Christum & Spiritum sanctum non sine blasphemia dici posse ait Hieronymus) rami sive spicæ olivarum, Incarnatio Christi, & similitudo columbarum Spiritus sancti. Sin ut Davidem Christi typum esse, & ut animalia, vel virtus, vel olivas candelabri, sic & Seraphimos Isaia anagogiae Christi & Spiritus sancti symbola esse voluit Origenes, ut certe voluit, vana sunt Hieronymi querela. Clarius id etiam sequentia demonstrant, in quibus per haec verba: *Plena est omnis terra gloria eius*, adventum Christi significari scribit Origenes: certum est enim cum cuius gloria plena illuc esse dicitur terra, hunc ipsum esse Dominum Deum Sabaoth; Christum autem eum esse cuius gloria plena est terra, Origenes censuit. Christum igitur creditit ipsum esse Dominum Deum Sabaoth. Hoc si sit, Christo ipsi adstituisse Seraphimos, non unum ex illis Christum fuisse Origenes existimatuerit. Incasum igitur fingit Haymo Alberstatis in libro De rerum Ecclesiastiarum memoria, Origenianis haec esse Operibus inserta à malevolis; vel si Origenem auctorem habent, dubitanter fuisse proposita.*

X X V I I . Photius Cod. 8. errores referentes librorum *et apxō*, hos ait libro primo contineri: *duces ipso e maria oīgē maria r̄p̄ or̄as, & si ipsi uēgi r̄dōzōwō mōwō, to j p̄mū ma Dūzēs mōwō r̄p̄ or̄as qdōwō. Peradire quidem Patrem quecumque sunt, Filiū vero res duntaxat rationis participes, Spiritus sanctum ea tantum que salutem adeptā sunt. Codice vero 106, narrat Theognostum Alexandrinum Origenis dogmata propugnantem libro Hypotypeon secundo dixisse Filium r̄p̄ dōzōwō mōwō vñctōwō Ratione duntaxat præditis rebus præesse. Athanasius in libro quem scripsit in Matth. 12, 32, ad Novati hæretum hæc accedere docet, Origenemque & ejus sectatorem Theognostum explodit. Amaris etiam defratat ipsum convitus Theophilus in 1. Paschali, & ratione ac auctoritate commenta illa convellit. Quæ & leviter perfringit Hieronymus in Epist. ad Avit. Suis vero ipsis verbis coarguit Iustinius ad calcem Epistolæ ad Menam, talia è libr. i. *et apxō* repræsentans: *Quod Dens quidem & Pater omnia continens ad unumquodque entiam pervenit, esse unicuique impertiens de suo: quod E vero præter Patrem Filius ad sola rationabilis pervenit, est enim secundus à Patre: adhuc etiam minor est Spiritus sanctus ad solos sanctos pervenient. Ita ex hoc major est potestas Patris pra Filio & Spiritu sancto, ampliorque: illy pra Spiritu sancto; ac rursum præstanter sancti Spiritus potestas pra alijs entibus sanctis. Ex hoc dogmate aptum est quod ait Tom. i. in Iohann. pag. 29. Christum catenus lucem esse, quatenus mentes rationis participes illustrat. Atque item illud quod in 1. *et apxō* Rufiniana interpretatione reperio: In illis solis arbitror esse opus Spiritus sancti, qui jam se ad meliora convertunt, & per vias Iesu Christi incedunt, id est, sunt in bonis actibus, & in Deo permanent. Et paulo inferius: Hoc ergo pacto operatio virtutis Dei Patris & Filii indisceret super omnem protenditur creaturam; Spiritus sancti vero participationem à sanctis tantummodo habet invenimus. Et libr. 7. in Epist. ad Rom. Tamen quod & illæ (Christus) pro impij mortuis est: sic enim & ipse F Paulus ostendit, cum dicit: Adhuc enim Christus cum infirmi effensus, secundum tempus pro impij mortuis est: sanctus autem Spiritus non pro impij jam interpellat, sed pro sanctis. Quibus omnibus id sibi vult, Patrem in omnibus quæ sunt operari, quia totius brōn̄tō, sive existentia (sic enim loqui licet) principium est: Filium, qui & r̄yō, hoc est juxta Origenis expositionem, ratio, in ijs solum quæ ratione prædicta sunt, vim suam experiri; Spiritus, qui à sanctitate proprium sibi cognomen habet, vim dōzōwō ad sanctos duntaxat pertinere.**

X X V I I I . Atque hæc dōzōwō ita sumpta vix est ut reprehensionem effugiant. At si quis ad mentem potius Origenis quam ad verba attenderit, aliter sentiet. Quamvis enim una eademque sint sacrae Trinitatis extranea opera, & quidquid agit in rebus externis Pater, hoc agat & Filius, hoc & Spiritus sanctus; quædam tamen Patri assignari solent, alia